

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av tobakslagen / utlåtande till Social- och hälsovårdsministeriet

Miljöhälsosektionen 21.05.2026

1285/11.05.04.00/2026

Beredning och tilläggsuppgifter:

I stadsveterinär-hygieniker Tiina Tiainen

fornamn.efternamn@borga.fi

III stadsveterinär-hygieniker Taina Rahikainen Ibañez

fornamn.efternamn.efternamn@borga.fi

Social- och hälsovårdsministeriet begär ett utlåtande av miljöhälsovården i Borgå om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av tobakslagen. Social- och hälsovårdsministeriet ber om ert utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till lag om ändring av tobakslagen. Utlåtanden kan lämnas in fram till onsdagen den 10 juni 2026. Vänligen lämna utlåtandet i första hand genom att svara på begäran om utlåtande i tjänsten Utlåtande.fi.

Materialet finns tillgängligt på webbplatsen lausuntopalvelu.fi:

<https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/Participation?proposalId=f5ec573e-0940-4fb6-97e9-613f4a49b8a0>

Avsikten är att det ska bli lättare för bostadssammanslutningar att förbjuda tobaksrökning genom egna beslut. En bostadssammanslutning ska få förbjuda tobaksrökning på balkongerna till lägenheterna i bostadssammanslutningens byggnad, utomhusområden som används av lägenheterna och inne i lägenheterna, om det på grund av konstruktioner eller andra omständigheter är möjligt att tobaksrök annat än i undantagsfall sprider sig till en annan balkong, till de ställen där man vistas på ett utomhusområde som hör till en annan lägenhet eller in i en annan lägenhet. En förutsättning för förbud mot tobaksrökning i ett bostadsrum i en lägenhet ska dessutom vara att spridningen av rök inte genom en reparation eller ändring av konstruktionerna skäligen kan förhindras och att bostadsrummets innehavare före beslutet om ett förbud har getts möjlighet att förhindra spridningen av rök genom egna åtgärder. Vidare föreslås det bestämmelser om upphävande av rökförbud som en bostadssammanslutning har beslutat om, hörande av innehavarna av utrymmena och om aktieägarnas och invånarnas rättsmedel.

Genom att göra det lättare att förbjuda tobaksrökning i bostadssammanslutningar kan man minska befolkningens exponering för tobaksrök i omgivningen och de negativa effekter på hälsan som sådan exponering medför. En avsikt med propositionen är också att trygga boendetrivseln och se till att egendomen behåller sitt värde bättre än för närvarande.

Tobakslagen ändras också till vissa andra delar: vissa cannabinoider förbjuds i tobaksprodukter och tobakssurrogat, Tillstånds- och tillsynsverkets möjligheter att ta ut tillsynsavgifter tryggas och verket

tilldelas uppgifter i anslutning till spårbarhetssystemet för tobaksvaror. Dessutom preciseras bestämmelser om ändringssökande.

Lagen avses träda i kraft vid ingången av 2027.

Miljöhälsovårdschefen

Miljöhälsosektionen beslutar ge följande utlåtande i ärendet:

I den nya 51 a § föreskrivs om förbud mot vissa produkter som innehåller cannabinoider. Ändringen är i sig bra och klargörande, men medför samtidigt ytterligare krav på tillsynen när det gäller granskning av produktuppgifter och produktkännedom. För att kommunen ska kunna meddela försäljningsförbud för produkter, ska tillsynsobservationerna delges LVV, så att myndigheten kan övervaka efterlevnaden av bestämmelserna om detaljhandelsförpackningar. Utbildning och stödmaterial som stöder tillsynen är viktigt när det gäller de aktuella produkterna.

I 79 § i tobakslagen föreskrivs om rökförbud i bostadssammanslutningars lägenheter. I fortsättningen skulle bostadssammanslutningen själv kunna besluta om rökförbud i lägenheter och på balkonger, medan rökförbudet för närvarande måste ansökas hos kommunens tillsynsmyndighet enligt tobakslagen. Ändringen är välkommen. Den gör det smidigare och snabbare att införa rökförbud i bostadssammanslutningar.

I den nya 108 a § skulle det föreskrivas om rättsmedel som gäller bostadssammanslutningens beslut om rökförbud. Bestämmelsen är tydlig när det gäller aktieägarna. När det gäller innehavare av bostäder bör utkastet till bestämmelse förtydligas. Till exempel är följande formulering svårtolkad: "Beslutet kan ändras endast om det kan konstateras vilket innehåll det borde ha haft."

I ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna har flera frågor som bör beaktas i den praktiska rättstillämpningen lämnats oreglerade:

I övergångsbestämmelsen konstateras att kommunen, med avvikelse från vad som föreskrivs i 96 § 1 mom., dock inte kan förbjuda verksamhet som strider mot ett rökförbud som kommunen har meddelat. Borgå miljöhälsosektion anser att undantaget bör införas i 96 §.

I övergångsbestämmelsen konstateras också att kommunen ska återkalla ett rökförbud som den har meddelat i enlighet med 79 § 3 mom. i den lydelse som gällde vid denna lags ikraftträdande, om förbudet inte längre är befogat på grund av förändrade omständigheter. De närmare bestämmelser som utfärdats med stöd av gällande 79 § 3 mom. om ansökan om upphävande av rökförbud förblir i kraft. Borgå miljöhälsosektion anser att om bostadssammanslutningen i fortsättningen själv kan besluta om rökförbud i bostäder och på balkonger, bör den också ges rätt att upphäva alla gällande rökförbud – inklusive sådana rökförbud som meddelats av kommunens myndighet på ansökan av

sammanslutningen.

Konsekvenser av propositionen:

Till exempel behandlar Borgå miljöhälsovård endast 1–4 ansökningar om rökförbud per år. Att uppgiften slopas har således i praktiken endast en mycket liten inverkan på kommunernas administrativa börda.

Miljöhälsosektionen har inget annat att anmärka.